

Treurmaina (*Acridotheres tristis*)

Foto: G. Bobber

Bron: waarneming.nl, licentie: [CC BY-NC-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Treurmaina, ook wel herdermaina, Indische maina of treurspreeuw genoemd, is 22-25 cm groot. De vogel is bruin met een grijszwarte kap, gele poten en gele snavel en een naakte gele huid rondom het oog.

Treurmaina lijkt op het eerste gezicht op de even grote inheemse spreeuw (*Sturnus vulgaris*). De vogel lijkt ook op andere soorten uit het geslacht *Acridotheres*, waarvan diverse soorten in Europa gehouden worden en sommige soorten ook in de natuur worden waargenomen (zoals *A. cristatellus* en *A. ginginianus*).

Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2019: treurmaina heeft zich gevestigd in twee EU-lidstaten (Italië en Portugal) en is waargenomen in diverse andere landen (Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Polen en Spanje).

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

In de landen buiten de EU waar de vogel zich gevestigd heeft, is de impact op de biodiversiteit groot; er is met name een negatief effect op andere vogelsoorten door predatie van eieren en nestjongen, door competitie om onder andere voedsel en nestgelegenheid en door overdracht van parasieten en ziekten. Er zijn echter weinig kwantitatieve studies naar de effecten gedaan, de meeste informatie over effecten is anekdotisch. In stedelijke gebieden is de impact op inheemse vogels gering. Er zijn weinig gegevens over de impact in EU-landen, maar de verwachting is dat vergelijkbare effecten ook in Europa kunnen optreden. De vogel wordt in Portugal en Spanje als invasief beschouwd.

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Er zijn geen effecten bekend.

Overige effecten

Treurmaina kan fungeren als 'brug' bij de overdracht van AI-virussen (vogelgriep) tussen vogels in de natuur en gehouden pluimvee.

Treurmaina kan een plaagsoort voor de landbouw worden, vooral wanneer insecten schaars zijn. De vogel zal zich dan voeden met fruit (waaronder appel, peer, aardbei) en gewassen als maïs en tarwe. De vogel kan in stedelijk gebied geluidsoverlast en overlast door vogelpoep veroorzaken, met name op de plekken waar ze gezamenlijk overnachten. Ook door de bouw van nesten in schoorstenen en andere delen van gebouwen kan overlast ontstaan.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de Unielijst van [EU-verordening 1143/2014](#).

Bron: [Europese risicobeoordeling](#)

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2019: treurmaina heeft zich niet gevestigd in de Nederlandse natuur. In het verleden zijn enkele incidentele broedgevallen vastgesteld (in 1984 bij het Veluwemeer, in 2006 in Rotterdam en in 2008 in Oss). In recente jaren worden af en toe exemplaren waargenomen in het wild, maar er zijn geen aanwijzingen dat de vogel zich voortplant. De vogel kan zich volgens de Europese risicobeoordeling bij het huidige klimaat alleen vestigen in het mediterrane gebied, en bij de verwachte klimaatverandering zal de grens van mogelijke vestiging opschuiven naar het noorden, waaronder naar Nederland. Maar volgens het *Handbook of the birds of the world* kan de treurmaina in India voorkomen tot 3000 m hoogte, dus bij veel lagere temperaturen dan het mediterrane gebied.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Als treurmaina zich in Nederland vestigt, is een vergelijkbare impact op de biodiversiteit, ecosystemen en ecosysteemdiensten te verwachten als beschreven onder 'Europa'. De negatieve impact op de biodiversiteit zal toenemen naarmate het klimaat geschikter wordt voor deze vogel.

Wet- en regelgeving

[EU-verordening 1143/2014](#)

Treurmaina staat sinds augustus 2019 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat, mag o.a. niet meer worden verhandeld. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties te verwijderen, of als dat niet lukt beheersmaatregelen te nemen zodat dat verspreiding en schade zoveel mogelijk worden voorkomen.

Wat te doen?

Particulieren en dierentuinen die deze soort al in bezit hadden voordat de EU-lijst van kracht werd, mogen de vogels houden totdat ze een natuurlijke dood sterven. Voorwaarden zijn wel dat ze niet kunnen ontsnappen en dat men zorgt dat ze zich niet kunnen voortplanten.

Meer info over treurmaina

Oorsprongsgebied

Treurmaina komt van oorsprong voor in het gebied van Centraal-Azië tot in Zuidoost-Azië.

Habitat

De vogel kan zich zeer goed aanpassen aan de plaatselijke omgeving. Door de mens gemaakte habitats zijn zeer geschikt, zoals bebouwde omgeving, parken, tuinen, wegbermen en akkers.

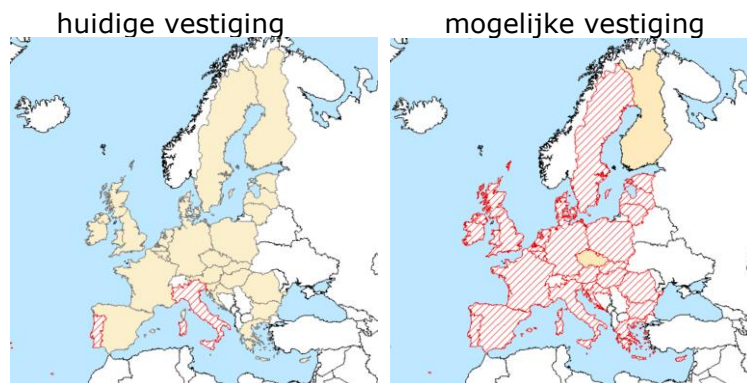
Introductieroute Europa

Import als voliërevogel is de belangrijkste pathway waardoor treurmaina in de EU-lidstaten kan komen. Andere mogelijke pathways zijn als verstekeling op schepen en import voor dierentuinen. De vogel komt in de natuur door bewuste vrijlating en onbedoelde ontsnapping.

Aanwezigheid in EU

Treurmaina heeft zich gevestigd in Italië en Portugal en is waargenomen in diverse andere landen (Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk Polen en Spanje). In Spanje was een broedende populatie op Mallorca en op een aantal Canarische eilanden¹, deze populaties zijn succesvol verwijderd. In Nederland zijn in het verleden enkele incidentele broedgevallen vastgesteld. In België hebben enkele exemplaren van 2005 tot en met 2008 in de vrije natuur kunnen overleven en ook met succes gebreed.

Treurmaina kan zich waarschijnlijk bij het huidige klimaat alleen vestigen in het mediterrane gebied. De vogel verdraagt slecht lage temperaturen; ze komt niet voor in gebieden waar de gemiddelde minimumtemperatuur in de koudste maand lager is dan $-0,4\text{ }^{\circ}\text{C}$. In het westelijk deel van Nederland is de gemiddelde minimumtemperatuur (periode 1981-2011) in februari hoger dan $-0,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ en lijkt vestiging dus mogelijk. Bij de verwachte klimaatverandering zal de grens van mogelijke vestiging opschuiven naar het noorden, waaronder naar Nederland. Bij het meest extreme klimaatscenario dat in de Europese risicobeoordeling is doorgerekend, is het klimaat in 2070 naar verwachting in bijna alle EU-landen (behalve Tsjechië en Finland) geschikt voor vestiging.

¹ De Canarische eilanden maken als 'outermost-region' geen deel uit van de EU-verordening.

Introductieroute Nederland

Treurmania wordt op geringe schaal in Nederland verhandeld, met name onder de naam herdermaina. De vogel kan in de natuur komen door bewuste vrijlating en onbedoelde ontsnapping.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Treurmaina is in Nederland verhandeld. De kans op introductie zal verminderen door de plaatsing op de EU-lijst in 2019. De vogel heeft zich niet gevestigd in Nederland. Bij het huidige klimaat is de kans daarop gering. De verspreidingssnelheid is normaliter laag, maar buiten de EU is ook verspreiding over grotere afstanden waargenomen. Zonder bestrijdingsmaatregelen zal de vogel zich vanuit het Iberisch schiereiland verspreiden naar het noorden en oosten.

Bronnen

[Europese risicobeoordeling](#)

del Hoyo, J., A. Elliott & D.A. Christie, eds., 2009. Handbook of the Birds of the World. Volume 14, Lynx Edicions, Barcelona.

<http://www.klimaatatlas.nl/klimaatatlas.php> (bezoekt op 24-6-2019)

Lensink, R., G. Ottens, T.M. van der Have, 2013. Vreemde vogels in de Nederlandse vogelbevolking: een verhaal van vestiging en uitbreiding. Rapport 13-025, Bureau Waardenburg, Culemborg.

[Smit, A., 1985. Een nieuwe exoot in de vrije natuur. Het vogeljaar, vol 33 \(1985\) nr. 1 p. 20-21](#)

Laatste update: 11-7-2019